

דעות אחרונות

25.7.2011

דניאל פרידמן •
להתחיל מלמעלה

הדג מעוות מהראש

גל המחאות לימד את שוכני הפסגות, כי המציאות בישראל אינה כל כך נפלאה, כפי שהיא נראית מלמעלה, וכי נותר כר נרחב לתיקונים, אפילו תיקונים יסודיים.

מה לתקן והיכן להתחיל? התשובה הפשוטה היא כמו תמיד: מלמעלה. יש לנו ממשלה מנופחת, הגדולה בתולדות ישראל. מכהנים בה קרוב ל-40 שרים וסגני שרים, כמעט שליש מחברי הכנסת. בתוכה משולבים חברי מפלגה בת חמישה חברים, שלא פחות מארבעה מהם זכו לתיקים בממשלה. וכל היושבים בממשלה מרוצים, כפי הנראה. או בלשונו של אביגדור ליברמן: "גן עדן".

איך זה שייך לגל המחאות? ובכן זה חלק מהעניין. מי שהו בנה סופרטנקר היכן שלא צריך היה לבנות, מי שהו מחלק מהקופה הציבורית הרבה יותר ממה שראוי לחלק וממה שראוי לזוכים מההפקר לקבל.

אולי המחיר לא נורא – רק כמה מיליונים, אולי עשרות מיליונים ואולי קצת שיבושים בעבודת ממשלה מסורבלת מדי – אבל הציבור רואה, מבין ומסיק את מה שיש להסיק. פעם דיברו על דוגמא אישית. במקומה השתלטה השיטה ההפוכה, של "תפוס ככל יכולתך", שהביאה אותנו להיכן שהביאה.

**יש לנו ממשלה מנופחת,
הגדולה בתולדות ישראל.
מישהו בנה סופרטנקר
היכן שלא צריך היה
לבנות, ומחלק מהקופה
הציבורית הרבה יותר מדי**

כיוון שנתניהו לא יעשה דבר על מנת להקטין את הממשלה – אותו סופרטנקר שהוא פרי יצירתו לתפארת – על האופוזיציה לפעול, ולהציע, למשל, חקיקה שתגביל את מספר השרים. יהיה מעניין לשמוע את נימוקי הממשלה כאשר תתנגד להצעה כזו.

יש מקום לתיקונים נוספים. למשל, שכר הבכירים בדרות ציבוריות. שמענו לא מעט גמגומים וגם הרבה התנגדויות והסברים מדוע לא רצוי ומדוע לא ניתן. אחרי כל אלה, אולי בכל זאת אפשר לנקוט צעדים קצת יותר אפקטיביים מאלה שנעשו עד כה כדי להתמודד עם תופעה מוגזמת ומקוממת זו?

אפשר גם להעלות את שיעורי מס הכנסה, ולו בצורה מתונה, למי שהכנסתו החודשית עולה על 100 אלף שקל לים, ולצרף לכך העלאה, מתונה גם היא, של שיעורי המס על חברות פרטיות (שאינן נסחרות בבורסה). בהזדמנות זו ניתן יהיה להוריד את המיסוי העקיף, ובראש ובראשונה את המיסוי המופרז על דירות למגורים, ואולי גם להגדיל את המע"מ נק לחיילים משוחררים.

אף אם נראה כאילו אחדים מצעדים מעין אלה אינם נורגעים במישרין בנושאי המחאה, קיים קשר בין התחושה הכללית של הציבור הרחב לגבי ההנהגה לבין התיסכול מכך שהותירו לו רק פירורים. כל מהלך שיגרום להנהגה הפוליטית והכלכלית להבין את הצורך בדוגמא אישית, את הצורך לחוש אחריות לציבור הרחב – עובדים, צרכנים, חיילים משוחררים ושכבות מצוקה – יוריד את רמת הניכור שחש הציבור כלפי המנהיגות, ואולי גם יפחית בהדרגה הצורך

במחאות. ■